

Mahdollisuuksien piha!

Ideoita kerrostalopihoille

Satsataan suunnitteluun

Kerrostalojen pihat ovat tärkeä osa kaupunkia ja asuinmiljöötä. Viihtyisä piha lisää kerrostaloasukkaan asumistyytyväisyyttä ja on kilpailuetu asuntomarkkinoilla. Sen suunnitteluun, toteutukseen ja hoitoon kannattaa varata riittävästi resursseja. Hyvä piha syntyy usean suunnitteluvaiheen kautta.

Asemakaavassa määritellään kaupunkikuvalliset tavoitteet alueen identiteetin kannalta. Asemakaavassa tai rakentamistapaohjeessa voidaan kertoa pihatoimintojen, kuten leikin, oleskelun, asuntopihojen, huollon ja pysäköinnin sijoittuminen. Tiiviisti rakennettavalla alueella voidaan muodostaa useamman tontin yhteisiä korttelipihoja, jolloin toiminnot järjestyvät joustavammin. Näin voidaan myös säästää olemassa olevaa luontoa ja muokata perustyypeiltään erilaisia metsä-, kallio- tai puutarhapihoja.

Pihasuunnitelmia tulisi luonnostella jo varhaisessa vaiheessa vuorovaikutteisesti rakennussuunnittelun rinnalla, jotta sisätilan ja ulkotilan ratkaisut tukevat toisiaan ja toiminnot sijoittuvat hyvin. Myös karuja vanhoja kerrostalopihoja on menestyksekkäästi muutettu viihtyisiksi asukkaiden oleskelun paikoiksi.

asuntopiha

väripiha

valopiha

vesipiha

metsäpiha

katupiha

etupiha

takapiha

aistipiha

hyötypiha

yhteispiha

laituriapiha

terassipiha

kansipiha

katettu piha

taidepiha

pihakeidas

leikkipiha

nuorten piha

opiskelijoiden piha

esteetön piha

senioripiha

ekologinen piha

rauhallinen piha

mosaiikkipiha

luonnonpiha

ruukkupiha

katselupiha

varjopiha

yöpiha

Näkymä opiskelijoiden muuripihalta, kilpailutyö 3+3

Kodin jatke

Kerrostalokorttelin yhteispiha kokoaa eri-ikäiset naapurit yhteen. Joskus on syytä virittää pihaa erityisesti tietyille ikäryhmälle sopivaksi; pikkuväelle toiminnallisuutta, nuorille ja opiskelijoille helppohoitoista aktiivisen ajanvieton tilaa, senioreille esteettömät ja yhteisölliset pihapiirit. Pihatilan voi jakaa julkisiin, puolijulkisiin ja yksityisiin tiloihin eriasteista sosiaalista kanssakäymistä varten. Toiset kulkureitit sopivat sujuvaan asioimiseen, toiset kiireettömään käyskentelyyn, ja elämykselliset reitit houkuttavat arkiliikuntaan ja ulkoiluun omassa pihapiirissä. Hyvällä toimintojen ja kohtauspaikkojen suunnittelulla voidaan vahvasti tukea vapaaehtoista yhteistoimintaa. Vastapainoksi pihoiden tarvitaan kuitenkin myös ei-toiminnallisia, luontevan yksinolon paikkoja, joissa voi rauhassa istua lukemassa lehteä tuntematta olevansa pakotettu kanssakäymiseen.

Pihan voi suunnitella ja rakentaa kiinnostavan teeman ympärille. Se voi lähteä paikan historiasta, korkeuseroista, asukkaiden harrastuksesta, kuten kaupunkiviljelystä, tai esimerkiksi sadevesien käsittelystä. Rakennetun ympäristön materiaaleilla, väreillä, valoilla ja äänimaailmaa suunnittelemalla luodaan tunnelmia eri aisteille.

Yhteispiha, leikkaus, kilpailutyö Puuhakkaat

Värikästä pihaelämää

Kerrostalon yhteisiä ulkotiloja ovat mm. leikki- tai pelialueet, oleskelupaikat, istutusalueet tai viljelypalstat, polkupyörien huolto ja erilaiset säilytystilat. Tilaa tarvitsee myös kiinteistön huolto. Edellisten rinnalla tarvitaan kulkuteitä ja huolto- ja pelastusajoneuvojen ajoväyliä. Esteettömyys on otettava huomioon erityisesti kulkuyhteyksien ja sisäänkäyntien suunnittelussa

Grillillä, viljelypenkin äärellä, pihakaivolla, pyykinkuivauspaikalla ja polkujen risteyksessä syntyy kuin itsestään mahdollisuus tutustua naapuriin. Asukkaiden yhteistilat voivat olla asuinrakennuksessa tai piharakennuksessa. Sopivasti ulkotiloihin liittyen yhteiset sisätilat monipuolistavat pihankäyttöä eri vuodenaikoina. Piharakennuksessa voi olla askartelutila, keittonurkkaus tai varasto. Jooga- tai punttiryhmä voi siirtyä kesällä kerhotilasta ulos pihanurmelle. Valoisat lasirakenteet soveltuvat oleskeluun, viherhuoneeksi ja ruokkuviljelyyn tai toimivat yhteisenä pihajuhlapaikkana. Vesipostilla voi pestä vaikka oman pihan uudet perunat.

Pihojen muunneltavuus asukkaiden tarpeiden muuttuessa on tärkeää. Kaiken ei tarvitse olla valmiiksi viimeisteltyä. Hallitusti keskeneräinen piha on joustava. Asukkaiden osallistuminen pihojen kehittämiseen, toteutukseen ja hoitoon antaa mahdollisuuden tutustua ja toimia yhdessä. Tiloja ja toimintoja ennakkoluulottomasti yhdistelemällä pihasta muodostuu kollaasi monelle pihankäyttäjälle.

Näkymä senioripihan kasviuuneesta pihalle, kilpailutyö Puulakkaat

lasten leikit

liukumäki

kävelykadun leikkialue

katupelit

liikunta ja kuntoiluvälineet

petankki

koripallokenttä

lentopallokenttä

pieni jalkapallokenttä

luistelumahdollisuus

kiipeilyseinä

kuntoilupaikka

pihajumppa

jumppanurkka

näyttämö

kuntosali

puistoshakki

taideprojekti

asukasinfopaikka

korttelikerho

pajat

autonkorjaustilaa

lumitöitä

työhuoneita

vierasmaja

leivintupa

pesutupa

laituri

pihasauna

yhteistila

kesäkeittiö

verstastilat

leikkimökki

askartelupaikka

viljelypalsta

viher- ja kasvihuone

viljelypalsta

kukkapenkki

kasvikärkyt

vapaa nurmi

kyläkaivo

pergola

oleskelupaikka

saunaterassi

ulkotakka

grillauspaikka

mietiskelypaikka

juttupaikka

pussauspaikka

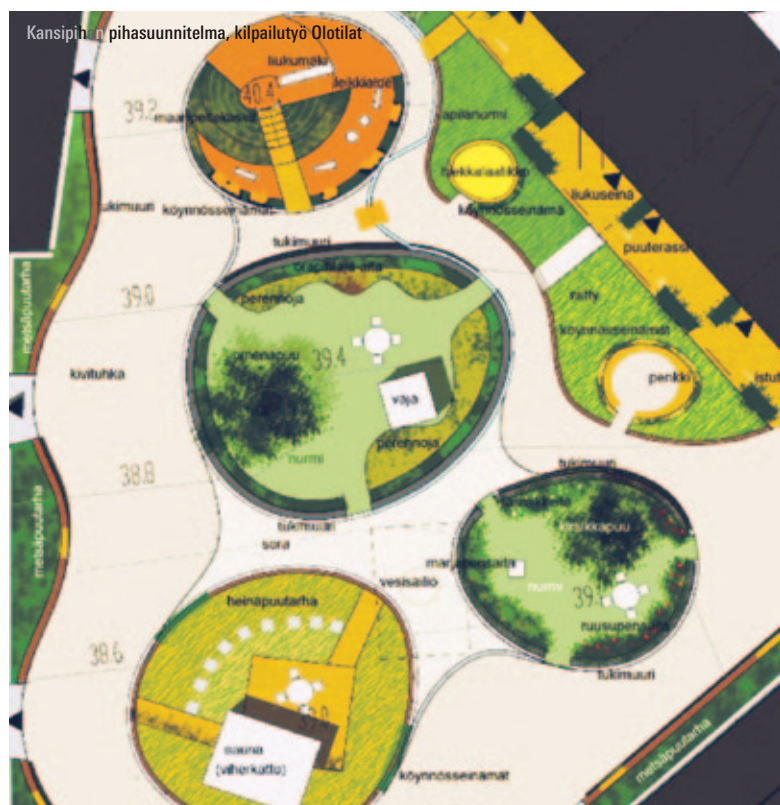
Pihanäkymä kansipihalta, kilpailutyö Cyklo

Kasvillisuus ilmentää vuodenaikojen vaihtelua. Kevään, kesän, syksyn ja talven tunnelmaa voi korostaa kasvivalinnoilla. Mielenkiintoiset kasvit värikkäine kukkineen, lehtineen, siemenkotineen tai veistoksellisine oksineen ovat pihan vetonauloja. Oleellista on valita kasvit kunkin pihan kasvuolosuhteiden ja valon määrän mukaan.

Hyötyviljely pihalla lisää ekologisuuutta. Yhteispihalla voi olla pieniä palstaruutuja, korotettuja lavoja tai kasvihuoneita kukkia ja hyötykasveja varten. Viherhuoneen voi suunnitella kerhotilan yhteyteen. Toimintaan kuuluu tietenkin talkoita ja sadonkorjuujuhlat. Kuinka isoksi pihan suurin kurpitsa tai auringonkukka kasvaa?

tuoksupuutarha
 yrttipuutarha
 japanilaisvaikutteiset kivipihat
 perhospuutarha
 kivikkopuutarha
 vesi ja piha
 kasvitarha
 vuodenajat
 kevätpuutarha
 keväinen viherrys
 sipulikavit
 kukkivat puut
 kesäköynnökset
 viherseinät
 maanpeitekasvit
 heinät
 viljelypalstat
 monivuotiset yrtit koristekasveina
 ruohosipuli
 raparperi

loistava syysväritys
 voimakkaat kontrastit
 ikivihreä
 syksyinen punainen
 hyötykasvit
 marjapensaat
 hedelmäpuut
 viinirypäleet
 marjova kiinanlaikkuköynnös
 pensasmustikka
 tyrni
 mansikka
 puolukka
 karhunvatukka
 maissi
 pihlaja
 energiakasvit
 kosteikkokasvit
 talvipuutarha
 talventörröttäjät

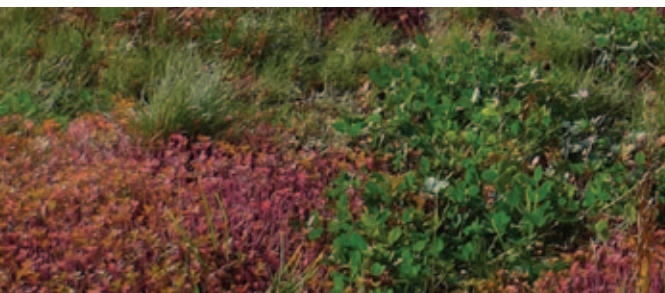

Leikkipaikan sadepiha, kilpailutyö Olotilat

Kansipihan vesiallas, kilpailutyö Olotilat

Vedet solisemaan

Pihasuunnittelussa hulevesien järjestely antaa mahdollisuuksia pihan elämyksellisyyden lisäämiseen ja veden hyötykäyttöön. Sade- ja sulamisvesien luonnonmukainen hallinta jo syntypaikallaan on yleistynyt vaatimus. Näitä sataneita ja sulaneita vesiä, hulevesiä, tulisi kerrostalopihoilla imeyttää tai viivyttaa niiden virtausta patorakennelmilla ennen johtamista vesistöihin.

Sade tuo hetkellisesti tapahtumaa pihalle vedenheittäjien syödessä vettä ja virtausten hakeutuessa uomiinsa. Veden kuljettamiseen tarkoitettut viherpainanteet, kivipurot ja rakennetut kourut ovat kauniita myös kuivana kautena. Hulevesiä ohjataan kasvillisuuden käyttöön istuttamalla pihoille kosteikkoja, sadepuutarhoja.

Vesiaiheilla on esteettinen ja rauhoittava vaikutus. Veden olemus on muuntuva; altaan pintaan muodostuu tuulenväreitä ja patoruunan yli vesi virtaa solisevaksi pikkupuroksi. Sateen jälkeinen lätkkö on tunnetusti monen lapsen leikin virike. Pihaan voi suunnitella vesileikkipaikan joka houkuttaa ulos myös sateen ropistessa. Vesipostille keksitään varmasti käyttöä. Talvella pihan valaistu jääpinta voi muodostaa dramaattisen katseenvangitsijan.

hulevesipainanne

sulamisvesikouru

hulevesikanava

patorakennelma

keräyskaivo

vesiallas

imeytysallas kuivan ajan leikkikuoppa

hulevesisuo

hulevesikaivo

avokouru

juurakkopuhdistamoallas

kasteluvesi

vesileikit

luistelukanavat

sorapurot

kosteat kivikorit

tulva-allaskattojen kasvillisuus imeyttämässä

viherkatot

läpäisevät pinnat

Pihan ekologia

Pihasuunnittelun ekologinen tavoite on ulkotilojen rakentaminen siten, että ratkaisut edistävät luonnon monimuotoisuutta ja vähentävät pihan hiilipäästöjä. Asukkaille on hyvä tarjota pienimuotoisen lähiviljelyn ja kompostoinnin sekä tehokkaan kierrätyksen mahdollisuudet omassa pihassa. Olosuhteisiin luontuvat, talvenkestävät lajit tarjoavat monipuolisen elinympäristön. Ratkaisuilla on hyvä säilyttää paikallinen luontotyyppi ja koskemattomat kalliopinnat sekä vaikuttaa suotuisan pienilmaston syntymiseen.

Ekologinen kestävyys liittyy tavalla tai toisella lähes kaikkiin pihan ratkaisuihin. Rakennustöissä syntyvät massat ja louheet voi käyttää paikallisesti pihamaan muotoiluun. Hulevedet käsitellään luonnonmukaisesti jo tontilta lähtien. Pihan rakenteissa ja kalusteissa hyviä ovat korjattavat materiaalit, joiden valmistuksessa ei ole syntynyt suuria hiilipäästöjä, samoin valaisin ja varusteratkaisut, jotka säästävät energiaa. Valaistavat paikat on tärkeä suunnitella tarkoin ja tarpeen mukaan. Myös mahdollisuudet aurinko- ja tuulisähkön käyttämiseksi on hyvä tarkastella.

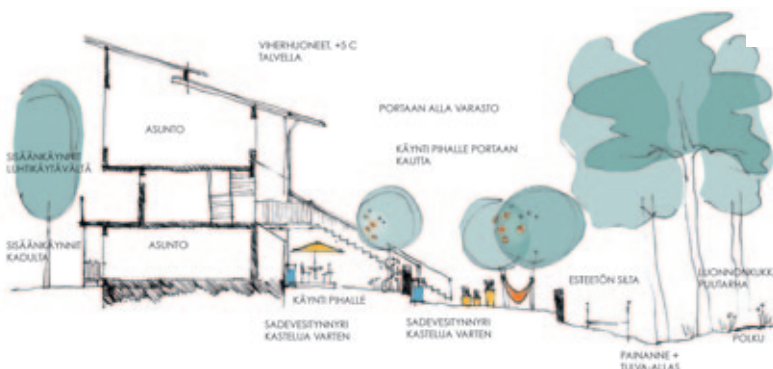
energiantuotanto pihalla
aurinkokennot
pystytuulimyllyt
pienoisvesivoimalat
pysäköintiluolien ulostuloilman kierrätys pihan lämmittämiseen
luonnonmaaston vaaliminen
luonnonkasvillisuus
avokalliot luonnonmukaisina veistoksina
rakentamisvaiheessa syntyvän materiaalin hyödyntäminen
uusiutuvat materiaalit
kestävät materiaalit
vettäläpäisevät materiaalit
kierrätys ja kompostointi
paikallinen ruoantuotanto viljelypalstoilla
yhteispuutarhat
vuokrattavat puutarhapalstat ja hyötykasvit
marjapensaiden ja hedelmäpuiden suosiminen
harmaavedet

Pihan huoneet

Rakennelmilla ja kasvillisuudella jäsennetään pihaa sekä erotetaan ja yhdistetään toimintoja. Alueita ja reittejä rajaavat sekä pihakotokset ja varastot että aidat, portit, portaat ja reunakiveykset. Pohjakerroksen asuntojen yksityinen ulkoreiiri voi olla merkitty pensasaidoin, se voi olla rajattu nurmi, korotettu puutaso tai kivetty terassipinta. Osan pihaa voi rajata huonemaisiksi tiloiksi, esimerkiksi erottaa talouspihan oleskelupaikoista.

Tärkeää on, että pihan eri alueet hahmottaa selvästi. Pihalla liikkujan tulee saada käsitys siitä, mikä osa pihasta on julkista ja mikä taas puolijulkista tai yksityistä. Aina ei tietenkään tarvita fyysistä rajaa: yhtenäinen, avara alue voi jakautua toiminnoiltaan eri osiin. Kiveys tai nurmipinta voi olla monipuolinen, tilanteen mukaan vaihteleva toiminnallinen paikka.

Senioripiha, alla pohjapiirros, yllä leikkaus, kilpailutyö Ihanalla pihalla

”Kerrostaloasukkaiden omat pihapalstat liittyvät jokaiseen asuntoon siten, että alimman kerroksen asuntojen pihat ovat lähimpänä seinälinjaa. Pääsy pihoille on suoraan maantasosta. Rivissä seuraava palstavöhyke liittyy kevytrakenteisten portaiden kautta toisen kerroksen asuntoihin.”

Senioripiha, Ihanalla pihalla.

Tervetuloa meille!

Kotiintulo ja vieraisille saapuminen on aina tärkeä tapahtuma, jonka arvoa sopii korostaa. Kaunis sisäänkäynti toivottaa tervetulleeksi. Sisään pihaan ja kotiin voi ohjata esimerkiksi puu, pensasaita, muuri, portti, pergola tai lasiporstua.

Persoonallinen porrashuoneen edusta erottaa asukkaiden kotiraput toisistaan. Oven eteen voi rajata pienen sisäänkäyntipihan penkkeineen, pöytätasoinen ja kukkivine puineen lepo- ja tapaamispaikaksi. Reitti pihan poikki kotiovelle voi toimia monelle myös henkisenä siirtymänä päivän askareista lepoon.

Kulkureittien varten voi suunnitella houkuttelevia ja elämyksellisiä, eri vuodenaikojen mukaan vaihtelevia kohteita. Polkujen varsilla käytetään vaikka maakiviä, erityistä kasvillisuutta, taideteoksia tai muita ympäristörakenteita luomaan pihalle identiteettiä!

- rajaava yhteistila
- sauna
- varasto
- jätesuoja
- kalustemainen rakenne
- teline
- suoja
- viherhuone
- terassi
- siltarakenne
- seinäke
- aita
- pensasaita
- pergola
- köynnös
- lehtimaja
- istutus
- istuimet
- vesiaihe
- muurit
- tukimuurit
- kivikorimuuri
- betonimuuri
- tiilimuuri
- luonnonkivimuuri
- toiminnallinen alue
- portti kadulta pihalle
- portti asuntopihalle
- portti ja aita
- portti ja muuri
- ympäristötaideportti
- porttien katteet
- valokate
- tehosteseinäkkeet
- penkkiseinä
- materiaalit jäsentäjinä
- erottuva kiveys
- nupukivi
- värikoodaus
- reittien hierarkia
- kapeat, rauhalliset reitit
- hiljaiset sopukat

Aistikasta

Piharakenteiden materiaalit vaikuttavat paikan henkeen. Huomion arvoista on paitsi se, miltä piha näyttää, myös muiden aistihavaintojen vaikutus. Pihalle muodostuva akustiikka ja tuoksu ovat erilaisia kivipihoilla ja pihoilla, joilla on käytetty paljon puuta tai nurmipintaa. Tumma kivimuuri tuntuu kesäiltana auringon jäljiltä lämpimältä ja käyskentely paljain jaloin nurmikolla on miellyttävää jaloille. Syksyn satoa korjatessa myös makuaistilla on käyttöä!

Materiaaleilla voi muodostaa erityisiä aiheita ja teemoja pihaan. Pihan taideteokset, katokset ja aidat saavat uuden merkityksen, kun niihin käytetään uudenlaista materiaalia tai erikoista käsittelyä.

Värikästä

Pihan kasvillisuus, kukkaloisto, materiaalit ja käytetyt värit auttavat hahmottamaan ympäristöä. Väreillä voi korostaa tai häivyttää haluttuja kohteita. Niillä voi lisätä valoisuutta – ja varjoa. Erilaisilla väriyhdistelmillä voi luoda lukuisia erilaisia ilmapiirejä pihaan. Pihan värit vaihtuvat myös vuodenaikojen mukana.

Jokainen kokee värit eri tavalla. Värihavaintoon vaikuttavat pinta-materiaali ja väripinnan koko, valaistus ja valon väri. Myös värin psykologiset ja kulttuuriset ominaisuudet, värien symboliikka, ovat osa kokemusta.

värikoodattu reitti
valkoinen kiveysraita
värillinen betonikiveys
materiaali episodeissa
eriväriset portit ja ovet
lämpimien sävyjen julkisivut
kylmien sävyjen kasvit
vihreä istutussaari
loistava syysväritys
talvenvalkea
kesän villi vihreä
elokuun kulta
kivi
luonnonsora
väriasfaltti
läpäisevä asfaltti
graafinen betoni
nupukivi
kivikorit
kivetyt ruukkupiha
mosaiikki
puu
puuaidat
puuterassit
pitkospuut
tervatut patiot
lasi
värilasi
tekstiilit
metallit
muovit
vettäläpäisevät materiaalit
uusiutuvat materiaalit
kestävät materiaalit
luonnonmateriaalit
materiaalikontrastit
päälystekuviot
lasten pelialueet
pelikentät
pihataide
lasten leikkimäki taideteoksena
leikittävät taideteokset
taideprojektit
ympäristötaide
istutetut alueet taideteoksina
veistosgrilli
ympäristötaide ja hulevedet
vesiaihe veistoksena
avokalliot veistoksina

Valo ja varjo

Valo on tärkeä elementti pohjoisilla leveysillä. Luonnonvalon vuosittainen vaihtelu luo mahdollisuuksia – ja haasteita – valonkäytölle pihasuunnittelussa. Valaistuksen suunnittelun lisääminen ei tarkoita valon määrän lisäämistä, vaan sen kohdentamista oikein toiminnallisesti ja elämyksellisesti.

Valon rinnalla on aina myös varjoja. Luonnonvalon ja lämmön määrän kannalta erilaiset vyöhykkeet sopivat eri kasveille ja toiminnoille. Kesäyönä ja talviyönä tarvitaan eri määrä keinovaloa. Pimeällä pihapiiri valaistaan turvallisesti käyttäen ja huoltaa.

Laajan yhteispihan valaistuksessa on mahdollisuus korostaa elämyksellisyttä. Toiminnallisten valokeitaiden lisäksi voidaan nostaa esiin harkittuja yksityiskohtia ympäristöstä. Valo on myös juhlan aihe, ja pihatapahtumia varten voi virittää erityiset juhlaivalot!

valo ja varjo

heijastukset

aurinkokennot ja valaistus

talven ekologinen juhla-valaistus

upotetut valaisimet

valaistu pihojen esteetön polku

valo- ja lasitilat

kivikorivalaistus

vesi ja valo

valo ja taideteokset

heijastava suihkulähde

valoteema

valojuhlat

Mahdollisuuksien piha!

Tehokas kerrostalorakentaminen asettaa erityisiä haasteita pihasuunnittelulle. Määräysten mukaiset toiminnot ja reitit pitää mahdollistaa pihalle ja ekologia niin suunnittelussa kuin rakentamisessa on otettava huomioon. Tilaa saattaa olla niukasti tai piha voi olla kokonaan kansirakennetta. Olemassa olevaa kasvillisuutta voi olla niukasti. Haasteita on monia. Tämä edellyttää innovatiivisten suunnitteluideoiden ja -ratkaisujen kehittämistä.

Kerrostalojen kehittäminen on osa Helsingin kaupunkisuunnitteluvirastossa käynnissä olevaa, laajaa kerrostalojen kehittämisprojektia. Kerrostalojen osalta työn tuloksena on jo valmistunut Helsingiläinen kerrostalopiha -raportti keuhvällä 2008. Idea pihakilpailun järjestämisestä syntyi tuon julkaisun teon aikana: kilpailun avulla voitaisiin etsiä kerrostalopihan vielä käyttämättömiä mahdollisuuksia.

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto ja ympäristöministeriö järjestivät yhteistyössä Suomen Arkkitehti-liiton (SAFA), Maisema-arkkitehtiin (MARK) ja Viherympäristöliiton kanssa yleisen Mahdollisuuksien piha! -pihasuunnittelukilpailun vuonna 2008. Kilpailulla selvitettiin, millä tavoin varhaisella pihasuunnittelulla löydetään uusia ideoita pihon niin asemakaavatasoiseen pihasuunnitteluun kuin kerrostalojen suunnitteluun. Kilpailuun saapui 24 ehdotusta. Palkinnon sai kolme ehdotusta, lisäksi jaettiin kaksi lunastusta ja yksi kunniamaininta.

Kilpailu ja sen tulokset ovat ajankohtaisia ja tärkeitä ajatellen uusia tulevia kerrostaloalueita ja nykyisten alueiden täydentämistä. Tässä julkaisussa esitellään Mahdollisuuksien piha! -kilpailun satoa. Palkinnon, lunastuksen tai kunniamaininnan saaneiden töiden kuvamateriaalia on esitteessä kuvituksena. Myös muut kilpailutyöt ovat päässeet mukaan: töiden ajatuksia on kerätty idealistoiksi pihan lukuisista mahdollisuuksista. Tarkoituksena on herättää ajatuksia pihasuunnittelun monipuolisuudesta ja innoittaa pihan suunnittelijat ideoimaan itse yhä pidemmälle!

Mahdollisuuksien piha! -kilpailussa
palkitut, lunastetut sekä
kunniamaininnan saaneet
kilpailutyöt ja tekijät:

1. palkinto, 3+3

Loci maisema-arkkitehdit Oy
Milla Hakari, Pia Kuusiniemi,
Krista Muurinen, Teresa Rönkä,
Emilia Weckman
Avustaja: Kimmo Kirvesmäki

2. palkinto, Ihanalla Pihalla

MA-arkkitehdit Oy
Kaisu Hynynen, Aino Karilas,
Paula Lonka, Varpu Mikola,
Riikka Nousiainen, Piia-Liisa Orrenmaa
Avustajat: Pia Dahlin ja Jari Lonka

3. palkinto, Cyklo

Eriksson Arkkitehdit Oy
Jan Pesonen, Patrick Eriksson,
Tapani Rauramo, Arja Sippola,
Jyrki Kauhanen, Sun Lin, Lasse Nikula

Lunastus, Auringonkehrä

Ulla Loukkaanhuhta, Tanja Nieminen,
Anna Bergman, Mikko Rusanen
Avustajat: Jesse Anttila, Aija Nuoramo,
Ville Mellin, Antti Turkko

Lunastus, Olotilat

Sirpa Mäkilä
Avustaja: Ari Ikonen

Kunniamaininta, Puuhakkaat
Aino Aspiala

Kaupunkisuunnitteluvirasto

PL 2100 (Kansakoulukatu 3)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Puhelin: (09) 310 1673
Internet: www.hel.fi/ksv

Toimitus: Suvi Tynnilä, Sari
Ruotsalainen, Maria Karisto, Terhi
Kuusisto ja Mirjami Tran Minh
Taitto: Terhi Kuusisto
Kuvat: Suvi Tynnilä, Sari Ruotsalainen,
Maria Karisto, Ulla Vahtera,
Markku Siiskonen, Jouni Heinänen,
Terhi Kuusisto sekä Mirjami ja
Phuoc Tran Minh
Kilpailutyökuvit: 3+3, Ihanalla
Pihalla, Cyklo, Auringonkehrä, Olotilat
ja Puuhakkaat
Kannen kuvat: Olotilat, etukansi
Auringonkehrä, takakansi

ISSN 0787-9075

